

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-81>

MODERN EDUCATIONAL COMPETENCIES AND FORMATION OF IT COMPETENCE OF FUTURE DOCTORS

СУЧАСНІ ОСВІТНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ФОРМУВАННЯ ІТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Novikova I. P. **Новікова І. П.**

*Assistant at the Department of Biology
Bogomolets National Medical University
Kyiv, Ukraine*

*асистент кафедри біології
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Вища медична освіта України сьогодні функціонує в умовах реалізації положень Болонської декларації, Закону України «Про вищу освіту», а також у процесі впровадження нових галузевих стандартів вищої освіти. Тому, кваліфікація майбутніх лікарів, як результат їх фахової підготовки, передбачає наявність в суб'єктів освітнього процесу не тільки певних професійних знань, умінь і навичок, а й відповідних компетентностей [1, с. 16; 2, с. 4]. Сучасне суспільство розглядає фахівця не лише як людину, що володіє знаннями, уміннями і навичками у професійній сфері, але й як людину здатну ефективно діяти у складних, нестандартних ситуаціях, самостійно приймати рішення, творчо розвиватися і самоудосконалюватися, сповідувати толерантне ставлення до оточуючих, уміти спілкуватися з людьми. Ці та інші професійно важливі властивості та особистісні якості визначають професійну компетентність спеціаліста.

У своїх працях компетентнісний підхід до підготовки майбутніх фахівців системи охорони здоров'я досліджували Л. Добровольська, Л.Кайдалова, А. Котвіцька, О. Стеченко, В. Черних [2, с. 12; 3, с. 24; 4, с. 8; 7, с. 40; 8, с.119; 9, с. 85] та інші.

Здійснений аналіз педагогічних досліджень повною мірою обумовлює припущення, що питання професійної підготовки майбутніх лікарів, у котрих формується інформаційно-технологічна компетентність (ІТ-компетентність) [2, с. 13; 3 с. 178] під час навчання природничо-наукових дисциплін, вирішена лише частково.

Доцільно акцентувати увагу на тому, що сформована ІТ-компетентність належить до кваліфікаційних характеристик посад працівників системи охорони здоров'я, бо є складовою їх професійної компетентності. Разом з цим вона є однією з ключових компетентностей,

які мають бути сформовані в майбутніх фахівців у процесі вищої медичної освіти [4, с. 23]. Саме тому, формування ІТ-компетентності майбутніх лікарів передбачене галузевими стандартами вищої освіти.

Зважаючи на вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців системи охорони здоров'я, котрі визначаються потребами ринку праці, наявними галузевими стандартами вищої освіти і баченням роботодавців, було зроблено висновок [5, с. 38], що в процесі навчання природничо-наукових дисциплін у майбутніх лікарів, у межах їх ІТ-компетентності формуються пошуково-аналітична, інформаційно-комунікаційна, інформаційно-інструментальна, інформаційно-етична компетенції.

Тому можна стверджувати, що:

- ІТ-компетентність майбутнього лікаря визначає його загальну здатність і готовність до професійної діяльності, які засновані на знаннях і досвіді, набутих, перш за все, під час навчально-пізнавального процесу, зокрема, під час навчання природничо-наукових дисциплін;
- компетенції майбутнього лікаря, котрі є складовими його ІТ-компетентності, забезпечують йому можливість застосовувати набуті і сформовані знання, вміння і навички, а також особистісні якості для успішної діяльності в професійній сфері [6, с. 70].

Зазначимо, що формування ІТ-компетентності майбутніх лікарів та її складових, у межах цього процесу скероване на розвиток компетентнісної моделі випускників медичного закладу вищої освіти, яка відображає міждисциплінарні вимоги до результату освіти і передбачає взаємозв'язок діяльності майбутніх фахівців з об'єктами і предметами їх праці.

Слід мати на увазі, що ІТ-компетентність майбутніх лікарів, котра формується під час навчання природничо-наукових дисциплін та набуті в її межах компетенції [7, с. 208]:

- по-перше – реалізуються на різних рівнях як у процесі навчання, так і під час майбутньої професійної діяльності фахівців;
- по-друге – є поліфункціональними і дозволяють вирішувати складні завдання, які не підлягають алгоритмізації, не тільки в майбутній професійній діяльності, але й у дотичних сферах;
- по-третє – можуть застосовуватись у різних галузях діяльності;
- по-четверте – від майбутніх лікарів потребують умінь і навичок щодо співпраці, планування, розуміння тощо.

Серед освітніх компетенцій є як надпредметні або універсальні компетенції, так і професійні компетенції, які за змістовим наповненням є різними для різних напрямків підготовки фахівців медичної галузі.

З вище зазначеного, є можливість зробити висновок, що всі освітні компетенції, котрі набуваються майбутніми лікарями під час навчання дисциплін природничо-наукового спрямування за умови формування їх ІТ-компетентності, забезпечують для суб'єктів освітнього процесу:

- освоєння дисциплін природничо-наукового спрямування;
- можливість планувати власну навчальну і майбутню професійну діяльність;
- вирішення завдань-проектів, які виникають у навчальній і майбутній професійній діяльності на підставі одержаної інформації [8, с. 41].

Література:

1. Дибкова Л.М. Навчальна успішність у контексті компетентнісного підходу [Електронний ресурс] / Дибкова Л.М. // Інформаційні технології і засоби навчання. 2010. № 1 (15). Режим доступу до журналу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.

2. Добровольська А.М. Концептуальна модель формування ІТ-компетентності майбутніх лікарів і провізорів у процесі навчання дисциплінам природничо-наукової підготовки [Електронний ресурс] / А.М. Добровольська // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського. Сер.: Педагогічні науки. 2016. Вип. 3 (110). С. 18-25

3. Добровольська А.М. Роль посібників під час реалізації компетентнісного підходу в процесі формування ІТ-компетентності майбутніх фахівців / А.М. Добровольська // Фізико-математична освіта. 2017. № 2 (12). С. 178-195.

4. Кайдалова Л.Г. Теоретичні засади компетентнісного підходу до професійного навчання [Електронний ресурс] / Л. Г. Кайдалова // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: Збірник наукових праць. 2006. С. 21-25. – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&hl=ru&cluster=7514214410436463391>.

5. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти [Електронний ресурс] / О. Овчарук // Освіта.ua. 11.09.2007. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/381/>

6. Пометун О.І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: „К.І.С.”, 2004. – С. 66–72.

7. Стеченко О. Євроінтеграційні зміни у вищій медичній та фармацевтичній освіті: найближчі перспективи [Електронний ресурс] / О. Стеченко // Люди-нознавчі студії: збірник наукових праць

Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка. Серія “Педагогіка”. 2015. Вип. 1/33. С. 202-211. – Режим доступу: <http://lssp.ddpu.drohobych.net/article/view/91937/88519>

8. Черних В. П. Компетентнісний підхід у створенні стандарту вищої освіти спеціальності “Фармація” [Електронний ресурс] / В. П. Черних, А.А. Котвіцька, С.В. Огарь // Медична освіта. 2016. С. 25-48.

9. Черних В.П., Гриценко І.С. Компетентнісний підхід у розробці стандартів вищої фармацевтичної освіти / В.П. Черних, І.С. Гриценко, С.В. Огарь, Л.М. Вінник // Медична освіта. 2014. № 2. С. 44-45.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-82>

HOW TO TEACH ELEMENTARY SCHOOL CHILDREN ABOUT INTERNET SAFETY

ЯК НАВЧИТИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ БЕЗПЕЦІ В ІНТЕРНЕТІ

Oleksyn O. I. Олексин О. І.

*social pedagogue Dovgovoynyliv lyceum
Kaluska district, Ivano-Frankivsk region,
Ukraine*

*соціальний педагог
Довговойнилівського ліцею
Калуський район, Івано-Франківська
область, Україна*

Вихід в інтернет є невід’ємною частиною повсякденного життя сучасної людини. Діти не є винятком із цього правила й починають опановувати інтернет у ранньому віці. Проте через відсутність достатнього досвіду вони не можуть реально оцінювати рівень достовірності й безпеки інформації у кіберпросторі. Тому потрібно у довірливих і зацікавлених сучасних дітей, які прагнуть досліджувати Кіберсвіт, розвивати інформаційно-комунікаційну та соціально-психологічну компетентність, формувати готовність до самореалізації в сучасному інформаційному суспільстві.

У психолого-педагогічних дослідженнях висвітлюються різні аспекти забезпечення інтернет-безпеки школярів. Зокрема, в роботах А.Беляєвої, М.Берсона (M.Berson), Т.Козак, Н.Саттарової.

Питанню безпечної поведінки дітей в інтернеті приділяється увага у документах: Концепції Нової української школи, листі МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної